

sequitur. habet praeterea suos libros, quos inscripsit ‚Syllogismorum‘, in quibus probare vult quod omnia, quaecunque Moyses de deo scripserit, vera non sint, sed falsa sint.“

Filastr. 47: „Fuit Apelles discipulus eius (Marcionis), similia in quibusdam Marcioni praedicans, qui interrogatus a quibusdam, quo modo de fide sentiret, respondit: ‚Non mihi opus est discere a Marcione, ut duo principia adseram coaeterna; ego enim unum principium esse praedico, quem deum cognosco, qui deus fecit angelos, fecit etiam alteram virtutem, quem deum scio esse secundum, qui et virtus dei est, quae fecit mundum. hic autem deus, qui fecit mundum, non est‘, inquit, ‚bonus, ut ille qui fecit eum, subiectus autem est deo illi, a quo et factus est iste, qui et nutui et iussioni et praeceptis paret illius in omnibus‘ Dicit autem Christum in carne apparuisse, non tamen, sicut Valentinus, de caelo carnem deposuisse (?). ait etiam post passionem non carnem surrexisse, sed de quattuor elementis, i. e. de sicco calido umido et frigido accepisse Christum et in resurrectione iterum reddidisse elementis quae de mundo acceperat, eaque in terram dimisisse, ipsum autem in caelum sine carne ascendisse adserit.“

Epiphani., haer. 44, 1: Τοῦτον τὸν προειρημένον Λουκιανὸν διαδέχεται Ἀπελλῆς . . . ἐξ οὗπερ Ἀπελλιῆται, ὧν καὶ αὐτὸς συσχολαστῆς αὐτοῦ Λουκιανοῦ καὶ μαθητῆς τοῦ προειρημένου Μαρκίωνος. . . . ἑτέρα δὲ οὗτος παρὰ τοὺς ἄλλους βούλεται δογματίζειν καὶ κατὰ μὲν τοῦ ἑαυτοῦ διδασκάλου ὀπλισάμενος ἑαυτὸν καὶ κατὰ τῆς ἀληθείας, εἰς τὸ συναγεῖρην ἑαυτῷ καὶ αὐτὸς σχολὴν πεπλανημένων ἀνθρώπων, τὰ τοιαῦτα βούλεται δογματίζειν, φάσκων μὲν ὅτι οὐχ οὕτως, φησί, γένηται, ἀλλὰ πεπλάνηται Μαρκίων Φάσκει γοῦν οὗτος ὁ προειρημένος Ἀπελλῆς καὶ οἱ ἀπ’ αὐτοῦ ὅτι οὐκ εἰσὶν τρεῖς ἀρχαὶ οὔτε δύο, ὥς τοῖς περὶ Λουκιανὸν καὶ Μαρκίωνα ἔδοξεν, ἀλλὰ, φησὶν, εἰς ἓστιν ἀγαθὸς θεὸς καὶ μία ἀρχὴ καὶ μία δύναμις ἀκατονόμαστος· ᾧ ἐνὶ θεῷ ἡγουν μὴ ἀρχῇ οὐδὲν μεμέληται τῶν ἐνταῦθα ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτῳ γεγενημένων, ἀλλὰ ὁ αὐτὸς ἅγιος ἄνωθεν θεὸς καὶ ἀγαθὸς ἐποίησεν ἓνα ἄλλον θεόν· ὁ δὲ γενόμενος ἄλλος θεὸς ἔκτισε τὰ πάντα, οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἀπέβη δὲ οὐκ ἀγαθὸς καὶ τὰ ὑπ’ αὐτοῦ γενόμενα, φησὶν, οὐκ ἀγαθῶς ἐργασμένα, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτοῦ φαύλην διάνοιαν τὰ ὑπ’ αὐτοῦ ἔκτισται. . . .

2. Χριστὸν δὲ ἦκειν φησὶν ἐπ’ ἐσχάτων τῶν καιρῶν, νῦν ὄντα τοῦ ἄνω ἀγαθοῦ θεοῦ, καὶ τὸ ἅγιον αὐτοῦ πνεῦμα ὡσαύτως ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν εἰς γνῶσιν αὐτοῦ ἐρχομένων, καὶ ἐλθόντα οὐ δοκῆσει πεφηνῆναι, ἀλλὰ ἐν